

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 3 februari 2016

78/2016

Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 12, 22—24, 64, 74, 76 och 77 §, 86 § 3 mom., 120 § 10 punkten och 160 § 2 mom.,

av dem 12 § sådan den lyder i lag 796/2012, 22 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1429/2011, 23 § sådan den lyder i lag 1168/2007, 24 § sådan den lyder i lag 911/2010, 64 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 629/2009 och 296/2015, 74 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 296/2015 och 76 § sådan den lyder i lagarna 629/2009 och 296/2015,

ändras 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 2 mom., 5 § 1 mom., 8, 11, 13 och 14 §, 15 § och mellanrubriken före den, 16—21 §, 25 § 1 mom., 34, 37, 52, 72 och 73 §, 75 § 1 mom., 80 § 2 mom., 3 mom. 3 punkten och 5 mom., 81 §, 87 § 2 mom., 88 § och mellanrubriken före den, 89 §, 93 § 2 mom., 96 § 1 mom., 96 a § 2 mom., 97 § 1 mom., 99 § 1 mom., 101 § 1 mom., 103 § 2 mom., 114 § 1—3 mom., 117 § 4 mom., 123 § 3 mom., 126 §, 130 § 2 mom., 131 § 4 mom., 154 § samt 159 § 1 och 3 mom.,

av dem 1 § 1 mom. och 73 § sådana de lyder i lag 296/2015, 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 629/2009, 356/2010, 765/2011 och 877/2015, 3 § 2 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1168/2007 och 1103/2008, 8 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 796/2012 och 296/2015, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 796/2012, 16 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1429/2011, 796/2012 och 877/2015, 17 och 20 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1429/2011, 19 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 877/2015, 25 § 1 mom. och 34 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1168/2007, 37 § och 123 § 3 mom. sådana de lyder i lag 635/2009, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 796/2012, 72 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 296/2015, 80 § 5 mom. och 96 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1168/2007, 81 § sådan den lyder i lag 1457/2011, 87 § 2 mom. och 88 § sådana de lyder i lag 629/2009, 89 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 629/2009, 93 § 2 mom., 96 a § 2 mom. och 103 § 2 mom. sådana de lyder i lag 885/2014, 97 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1429/2011 och 877/2015, 99 § 1 mom. sådant det lyder i lag 873/2015, 117 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1205/2009, 126 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 356/2010 och 159 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 911/2010 och 3 mom. sådant det lyder i lag 911/2010, samt

fogas till lagen nya 53 a—53 l § och en ny mellanrubrik före dem, till lagen en ny 81 c §, till 100 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 104 a § samt till 114 § ett nytt 6 mom., som följer:

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs det om den rätt till ålderspension, partiell förtida ålderspension, rehabilitering, invalidpension och arbetslivspension som sjömän har samt om den rätt till familjepension som sjömännens förmånstagare har.

— — — — —

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

1) *arbetstagare* sjömän i ett anställningsförhållande enligt lagen om sjöarbetsavtal (756/2011),

2) *anställningsförhållande* ett anställningsförhållande som grundar sig på ett arbetsavtal enligt 1 kap. 1 § i lagen om sjöarbetsavtal eller motsvarande anställningsförhållande på ett utländskt fartyg,

3) *befäl* däcksbefäl och maskinbefäl samt med *manskap* däcksmanskap och maskinmanskap, ekonomipersonal och annan fartygspersonal,

4) *pensionskassa* den i 1 § 3 mom. nämnda Sjömanspensionskassan,

5) *arbetspension* pension enligt de lagar som avses i 3 §,

6) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991), dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) eller dagpenning enligt trafikförsäkringslagen (279/1959),

7) *intjänad pension* pension som har tjänats in på basis av arbetsinkomster som avses i denna lag, på basis av tid med pension som upphört och på basis av sådan oavlönad tid som avses i 6 punkten samt förmån som har tjänats in på basis av lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003),

8) *primär förmån* en förmån som avses i 97 och 98 § och som oberoende av arbetspensionens belopp betalas till fullt belopp och dras av från en förmån enligt denna lag,

9) *EU:s grundförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och med *EU:s tillämpningsförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen,

10) *EU- och EES-land* ett land som tillämpar EU:s grundförordning om social trygghet eller rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen,

11) *överenskommelse om social trygghet* en internationell överenskommelse om social trygghet som är förpliktande för Finland,

12) *teoretisk pension* en kalkylerad pension; när denna pension fastställs betraktas sådan tid i arbete i ett EU- och EES-land som omfattas av arbetspensionslagarna som tid i arbete enligt denna lag,

13) *den lägsta åldern för ålderspension* den ålder för ålderspension som fastställs utifrån arbetstagarens födelseår och som avses i 8 § 2 och 3 mom.

I denna lag avses med *pensionsfall*

1) den sista dagen i kalendermånaden före ålderspensionens begynnelsepunkt,

2) den sista dagen i kalendermånaden före den partiella förtida ålderspensionens begynnelsepunkt,

3) inträde av arbetsoförmåga på det sätt som avses i 35 § 1 mom.,

4) uppfyllande av villkoren för erhållande av arbetslivspension i enlighet med 53 a §, eller

5) förmånslåtarens död.

3 §

Arbetspensionslagar

Arbetspensionslagar för den offentliga sektorn är

1) pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016),

2) lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006),

3) pensionsstadgan enligt 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank (214/1998),

4) landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 54/2007).

5 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte anställningsförhållanden

1) i fråga om tid före ingången av kalendermånaden efter den under vilken 17 års ålder uppnåtts,

2) efter den kalendermånad under vilken en arbetstagare som är född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en arbetstagare som är född 1958—1961 fyller 69 år och en arbetstagare som är född 1962 eller senare fyller 70 år (*den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten*), eller

3) i vilka arbetstagaren är verksam som musiker, skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär.

8 §

Rätt till ålderspension

En arbetstagare har rätt att gå i ålderspension från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts.

Arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension bestäms utifrån hans eller hennes födelseår enligt följande:

1) 63 år för dem som är födda 1954 eller tidigare,

2) 63 år och 3 månader för dem som är födda 1955,

3) 63 år och 6 månader för dem som är födda 1956,

4) 63 år och 9 månader för dem som är födda 1957,

5) 64 år för dem som är födda 1958,

- 6) 64 år och 3 månader för dem som är födda 1959,
- 7) 64 år och 6 månader för dem som är födda 1960,
- 8) 64 år och 9 månader för dem som är födda 1961,
- 9) 65 år för dem som är födda 1962—1964.

Den lägsta åldern för ålderspension för arbetstagare som är födda 1965 eller senare anpassas till förändringen i livslängden enligt 88 § och enligt 83 § i lagen om pension för arbetstagare och åldern fastställs genom social- och hälsovårdsministeriets förordning för det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år.

En förutsättning för beviljande av ålderspension är att arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon pensioneras.

11 §

Ålderspensionens belopp

Om ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är ålderspensionens belopp den pension som tjänats in fram till begynnelsestidpunkten för pensionen.

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*).

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid som han eller hon fått arbetslöshetsdagpenning.

13 §

Begynnelsestidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in på arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt de villkor som föreskrivs i 8 § och avslutat sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

14 §

Indragning av ålderspension

En arbetstagare kan ansöka om indragning av sin ålderspension, om han eller hon har beviljats rehabiliteringsstöd på basis av en sådan arbetsoförmåga på viss tid som när rehabiliteringsstödet beviljades har beräknats fortgå efter det att arbetstagaren uppnått sin läg-

sta ålder för ålderspension. Indragning av ålderspensionen ska sökas inom en månad efter det att arbetsförmågan hade beräknats upphöra och ålderspensionen dras in när arbetsförmågan upphör.

Partiell förtida ålderspension

15 §

Rätt till partiell förtida ålderspension

En arbetstagare har rätt att gå i partiell förtida ålderspension tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den nedre åldersgränsen, som bestäms utifrån arbetstagarens födelseår, har uppnåtts.

För arbetstagare bestäms den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension enligt följande:

- 1) för dem som är födda 1963 eller tidigare är den nedre åldersgränsen 61 år,
- 2) för dem som är födda 1964 är den nedre åldersgränsen 62 år,
- 3) för dem som är födda 1965 eller senare anpassas den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension till förändringen i livslängden enligt 88 § och enligt 83 § i lagen om pension för arbetstagare.

En arbetstagare har inte rätt till partiell förtida ålderspension, om han eller hon när pensionen börjar får någon annan på eget arbete baserad förmån som avses i arbetspensionslagarna eller avträdelsetöd enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) eller lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare (1293/1994).

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

Den partiella förtida ålderspensionens pensionsandel minskas varaktigt med 0,4 procent för varje månad som begynnelsestidpunkten för pensionsandelen tidigareläggs före ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension (*förtidsminskning*).

Den partiella förtida ålderspensionens pensionsandel höjs varaktigt med 0,4 procent för varje månad som begynnelsestidpunkten för pensionsandelen skjuts upp till en senare tidpunkt än ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension (*uppskovsförhöjning*).

Om den partiella förtida ålderspensionen har beviljats som en pension på 25 procent och arbetstagaren ansöker om beviljande av en ytterligare andel på 25 procent, ska den senare andelen liksom den först beviljade andelen beräknas utifrån samma pension som avses i 1 mom. och som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen. Om förtidsminskning eller uppskovsförhöjning beräknas för den senare andelen, ska minskningen eller höjningen beräknas enligt begynnelsestidpunkten för den andelen.

17 §

Begynnelsetidpunkten för partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken pensionen har sökts eller vid en senare tidpunkt som sökanden meddelat. Partiell förtida ålderspension beviljas inte retroaktivt.

Partiell förtida ålderspension ska på samma sätt som beviljande av den senare andelen på 25 procent sökas så att den börjar från samma tidpunkt enligt alla arbetspensionslagar.

En pensionstagare kan på ansökan återkalla en partiell förtida ålderspension inom tre månader från det att beslutet om beviljande av pension meddelades. Pensionskassan undanröjer beslutet om den återkallade pensionen. Bestämmelser om återkrav av pension som betalats utan grund finns i 123 §.

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

- 1) den partiella förtida ålderspensionen,
- 2) den pensionsandel som tjänats in, men ännu inte beviljats, fram till utgången av året före det år då den partiella förtida ålderspensionen började, och
- 3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började.

Trots det som föreskrivs i 8 § beviljas arbetstagaren, om arbetstagaren i enlighet med en annan arbetspensionslag för den privata sektorn eller en arbetspensionslag för den offentliga sektorn beviljas ålderspension efter den partiella förtida ålderspensionen, den andel som ännu inte beviljats av den pension som tjänats in enligt denna lag fram till utgången av året före det år då den partiella förtida ålderspensionen började.

Om ålderspensionen börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension, ska uppskovsförhöjning på det sätt som bestäms i 11 § fogas till den pensionsandel som avses i 1 mom. 2 punkten och till pension som tjänats in det år den förtida partiella ålderspensionen börjar och därefter fram till att den första ålderspensionen börjar.

19 §

Invalidpensionens belopp efter partiell förtida ålderspension

Om en arbetstagare som får partiell förtida ålderspension blir arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till invalidpension, beräknas invalidpensionens belopp utifrån de pensionsdelar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten, den pension som tjänats in det år den partiella förtida ålderspensionen började och därefter fram till utgången av året före det år arbetsoförmågan började samt pensionsdelen för återstående tid.

Om invalidpensionen senare upphör, utbetalningen av den avbryts eller den lämnas vilande på det sätt som avses i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009), fortsätter den partiella förtida ålderspensionen till samma belopp som den beviljades tidigare.

20 §

Arbetslivspensionens belopp efter partiell förtida ålderspension

Arbetslivspensionens belopp efter partiell förtida ålderspension beräknas utifrån de pensionsdelar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt den pension som tjänats in

det år den partiella förtida ålderspensionen började och därefter fram till utgången av månaden före den månad då arbetslivspensionen började.

Om arbetslivspensionen senare lämnas vilande i enlighet med 53 f §, fortsätter den partiella förtida ålderspensionen till samma belopp som den beviljades tidigare.

21 §

Invalidpension, arbetslivspension och ålderspension efter partiell förtida ålderspension

Om en arbetstagare som får partiell förtida ålderspension beviljas invalidpension, arbetslivspension eller ålderspension för samma tid för vilken partiell förtida ålderspension redan har betalats, beaktas den partiella förtida ålderspensionen som en delbetalning av den andra pension som beviljas.

25 §

Rätten till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

1) en sjukdom, ett lyte eller en skada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsoförmåga enligt 35 § 1 mom.,

2) arbetstagaren under granskningstiden för återstående tid enligt 82 § har minst 25 133,40 euro i försäkrade arbetsinkomster, och

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

34 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

Det som i denna lag föreskrivs om sökande av invalidpension, dess fastställande på tidigare grunder, engångsförhöjning, beaktande av förändringar i löne- och prisnivån, avdrag av primära förmåner, regressrätt för pensionskassan, utbetalning, justering av invalidpension och ändring av beloppet, invalidpension som beviljas efter partiell förtida ålderspension, dröjsmålsförhöjning, återkrav, lämnande och erhållande av uppgifter, sökande av ändring och anmälningsskyldighet för invalidpensionstagare gäller rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget samt mottagaren av dem, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Grundlöst utbetalda kostnadsersättningar för yrkesinriktad rehabilitering kan återkrävas på det sätt som i denna lag föreskrivs om återkrav av en pension som betalats utan grund.

Rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg kan också betalas för kortare tid än en månad. Primärtid enligt sjukförsäkringslagen inverkar inte på begynnelsepunkten för rehabiliteringspenningen. För den tid för vilken rehabiliteringspenning betalas tjänas inte pension in i enlighet med 75 § och rehabiliteringsförmånerna tas inte som grund för familjepension.

78/2016

37 §

Invalidpension på basis av pension som beviljats enligt pensionslagen för den offentliga sektorn

En arbetstagare har rätt till invalidpension enligt denna lag, om han eller hon har beviljats invalidpension med stöd av 33 § 1 mom. 2 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn.

En arbetstagare har dessutom rätt till invalidpension enligt denna lag, om han eller hon med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn har beviljats invalidpension på basis av arbetsoförmåga som börjat medan en anställning inom den offentliga sektorn varade och hans eller hennes intjänade pension enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn är högst 688,02 euro per månad.

52 §

Ändring av invalidpension till ålderspension

Full invalidpension ändras till ålderspension och delinvalidpension till sådan ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Arbetstagaren har på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för invalidpension när hans eller hennes invalidpension i enlighet med 1 mom. ändras till ålderspension, om arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon går i ålderspension. Om arbetstagaren arbetar under tiden för invalidpension enligt en annan arbetspensionslag än denna lag eller sedan invalidpension enligt denna lag eller en annan arbetspensionslag upphört, har arbetstagaren rätt till den pension som tjänats in på basis av detta arbete när han eller hon beviljas ålderspension. Arbetstagaren har även rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för den ovan avsedda invalidpensionen eller sedan den upphört, om han eller hon efter att den tidigare invalidpensionen upphört beviljas ny invalidpension, på vilken det inte tillämpas vad som i 86 § 2 mom. föreskrivs om fastställande av pension på tidigare grunder.

I stället för att beviljas i form av invalidpension beräknas och beviljas pensionen i form av ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension uppnåddes, om

1) arbetstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension före utgången av den primärtid som avses i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen, eller

2) någon primärtid inte fastställs för arbetstagaren på basis av 12 kap. 3 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen, eftersom han eller hon har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Arbetslivspension

53 a §

Rätt till arbetslivspension

En arbetstagare har rätt till arbetslivspension när han eller hon har fyllt 63 år, om

1) arbetstagaren har arbetat minst 38 år i ett arbete som ska försäkras enligt arbetspensionslagarna och som har varit sådant ansträngande och slitsamt arbete som avses i 53 b §,

2) arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom, lyte eller skada, men dock mindre än vad beviljande av sådan full invalidpension som avses i 35 § förutsätter,

3) arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet är bestående försvagade av de skäl som nämns i 1 och 2 punkten, och

4) det arbete som avses i 1 punkten, vid tidpunkten för uppnåendet av den nedre åldersgränsen för arbetslivspension eller efter det när pensionsansökan blir anhängig, fortsätter eller arbetet upphörde för högst ett år sedan.

Till den tid i arbete som avses i 1 mom. 1 punkten räknas även moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningsperioder för högst tre år. Till den tid som avses i 1 mom. 1 punkten räknas dessutom kortare frånvaroperioder under anställningsförhållandet på grund av sjukdom eller permittering samt tillfällig arbetslöshet.

Med sådant i 1 mom. 1 punkten avsett arbete som ska försäkras enligt arbetspensionslagarna jämställs sådant ansträngande och slitsamt arbete som avses i 53 b § och som ska försäkras i ett annat EU- och EES-land eller ett land som slutit en överenskommelse om social trygghet med Finland.

53 b §

Ansträngande och slitsamt arbete

För att en arbetstagares arbete som avses i 53 a § 1 mom. 1 punkten ska bedömas vara ansträngande och slitsamt krävs det att en eller flera av följande faktorer i betydande grad har ingått i arbetet:

- 1) arbetsrörelser som kräver stor muskelstyrka eller som belastar musklerna långvarigt,
- 2) särskilt hög belastning på andnings- och cirkulationsorganen,
- 3) belastande och besvärliga arbetsställningar,
- 4) upprepade arbetsrörelser som kräver styrka eller stor snabbhet eller arbetsrörelser som samtidigt kräver att handen griper, gör en vridande rörelse och använder kraft,
- 5) interaktivt arbete som är särskilt krävande och medför exceptionell psykisk belastning, eller
- 6) arbete med uppgifter som kräver ständig vaksamhet eller särskild uppmärksamhet och där det finns hög risk för olycksfall eller olycka eller uppenbar risk för våld.

Vid bedömning av om en eller flera av de faktorer som avses i 1 mom. i betydande grad ingår i ett arbete ska exceptionella fysikaliska faktorer, användning av skyddsutrustning som ökar belastningen, skiftarbete som inbegriper återkommande nattarbete eller som på annat sätt är belastande och återkommande långa arbetspass beaktas som faktorer som ökar ansträngningen och slitaget.

Hur ansträngande och slitsamt ett arbete är bedöms med hänsyn till helheten av samverkan mellan de olika faktorer som nämns i 1 och 2 mom.

53 c §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började.

53 d §

Begynnelse tidpunkten för arbetslivspension

Arbetslivspension börjar från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppfyller villkoren i 53 a §, dock tidigast från ingången av månaden efter den under vilken pensionen söks.

Arbetslivspension beviljas tills vidare.

78/2016

53 e §

Förhandsbeslut om rätten till arbetslivspension

En arbetstagare har rätt att få ett förhandsbeslut där det framgår om han eller hon uppfyller de villkor för arbetslivspension som avses i 53 a §. Förhandsbeslutet ges av den pensionsanstalt som är behörig att avgöra en pensionsansökan då arbetstagaren ansöker om pension i stället för om förhandsbeslut.

Ett förhandsbeslut om arbetslivspension är bindande för pensionskassan, om en pensionsansökan som grundar sig på det görs inom sex månader eller inom en av arbetstagaren och dennas arbetsgivare avtalad längre tid från det att förhandsbeslutet vann laga kraft. Förhandsbeslutet kan dock vara i kraft högst fram till den lägsta åldern för ålderspension.

53 f §

Arbetslivspensionen lämnas vilande

Om inkomsten för den som får arbetslivspension överstiger den fasta inkomstgräns som föreskrivs i 3 § i lagen om främjande av sjukpensionärs återgång i arbete, kan arbetslivspensionen lämnas vilande på det sätt som bestäms i 4 § 1 och 2 mom., 6 § 1 och 2 mom. samt i 7—10 § i den lagen.

53 g §

Justering av arbetslivspension retroaktivt

Arbetslivspensionen kan lämnas vilande retroaktivt för högst två år. Denna tid beräknas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken pensionstagarens ansökan om justering anhängiggjorts eller pensionskassan vidtagit justeringsåtgärder.

53 h §

Ändring av arbetslivspension till ålderspension

Arbetslivspension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension.

Arbetstagaren har på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för arbetslivspension när hans eller hennes arbetslivspension i enlighet med 1 mom. ändras till ålderspension, om arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon går i ålderspension.

Om arbetstagarens anställningsförhållande upphör efter det att den lägsta åldern för ålderspension uppnåtts, har arbetstagaren på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för pensionen tidigast från och med ingången av månaden efter den månad under vilken anställningsförhållandet upphör.

53 i §

Beviljande av ålderspension i stället för arbetslivspension

I stället för att beviljas i form av arbetslivspension beräknas och beviljas pensionen i form av ålderspension från ingången av månaden efter den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension uppnåddes, om arbetstagaren uppnått den lägsta åldern för ålderspension innan arbetslivspensionen började.

78/2016

53 j §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om arbetslivspension

Om pensionskassan avslår en ansökan om arbetslivspension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

53 k §

Arbetslivspension på basis av pension som beviljats enligt pensionslagen för den offentliga sektorn

En arbetstagare har rätt till arbetslivspension enligt denna lag, om han eller hon har beviljats arbetslivspension enligt 51 § i pensionslagen för den offentliga sektorn.

53 l §

Arbetslivspensionstagarens anmälningsskyldighet

Den som får arbetslivspension är skyldig att underrätta pensionskassan om att han eller hon börjar förvärvsarbete.

72 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 78 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som arbetstagaren har tjänat in från ingången av kalendermånaden efter den månad då 17 års ålder uppnåtts fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Till pension berättigar inte arbetsinkomsterna under det år under vilket arbetsoförmågan började, om den återstående tiden vid fastställandet av invalidpensionen har räknats som till pension berättigande tid på det sätt som föreskrivs i 73 §.

Pensionen växer med 1,5 procent på basis av den inkomst som ligger till grund för en i 80 § avsedd förmån som arbetstagaren under varje kalenderår fått för oavlönad tid.

73 §

Fastställande av pension för återstående tid

När invalidpensionen fastställs berättigar till pension tiden från ingången av det kalenderår under vilket arbetstagaren har blivit arbetsoförmögen till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension (*återstående tid*). Om arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension inte är föreskriven vid tidpunkten för pensionsfallet, berättigar till pension tiden från ingången av det kalenderår under vilket arbetstagaren har blivit arbetsoförmögen till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta ålder för ålderspension som har föreskrivits för den åldersklass som ligger närmast hans eller hennes egen åldersklass. En förutsättning för att arbetstagaren ska få pension för återstående tid är att han eller hon under de tio kalenderåren före det år under vilket arbetsoförmågan började har haft sammanlagt minst 12566,70 euro i arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna.

Pensionen för återstående tid är 1,5 procent per år av den i 82 § avsedda inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på.

78/2016

75 §

Pensionstillväxt för tid med invalidpension som upphört

Om en arbetstagare som har fått invalidpension senare beviljas pension på nya grunder, räknas som till pension berättigande tid även den tid under vilken arbetstagaren fick invalidpension. När pensionen för denna tid räknas ut används som grund den inkomst för återstående tid som hänför sig till den invalidpension som upphört.

— — — — —

80 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

— — — — —

Till pension berättigar inkomst som ligger till grund för en förmån för oavlönad tid på det sätt som avses i 3 mom. och som arbetstagaren har fått från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken 17 års ålder uppnåtts till utgången av året före pensionsfallet. När ålderspension räknas ut beaktas dock inkomst som ligger till grund för en förmån som arbetstagaren fått fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet.

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

— — — — —

3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

— — — — —

På grundval av inkomst som ligger till grund för en förmån tjänas inte pension in för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna, en motsvarande utländsk förmån eller en förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska unionen. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på grundval av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

— — — — —

Arbetspensionsutdrag samt utfärdande och kontroll av det

81 §

Arbetspensionsutdrag

Varje arbetstagare i åldern 17—69 år får ett arbetspensionsutdrag över de av hans eller hennes inkomster som berättigar till pension. Arbetspensionsutdraget innehåller följande uppgifter för sex kalenderår före det år under vilket utdraget utfärdas:

1) de arbetsinkomster som berättigar till pension enligt arbetspensionslagarna, separat för varje arbetsgivare,

2) sådant arbete som berättigar till pension och har försäkrats enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare samt de totala arbetsinkomsterna för det arbetet,

3) de inkomster som ligger till grund för förmåner som betalats för oavlönad tid och som berättigar till pension, separat för varje förmånsslag,

4) grunden och den tid för vilken en förmån tjänas in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier, och

5) den intjänade pensionen vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget utfärdas, dock inte i sådana fall då arbetstagaren får partiell förtida ålderspension.

Dessutom anges i arbetspensionsutdraget arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension, om den har föreskrivits för hans eller hennes åldersklass när arbetspensionsutdraget utfärdas.

Pensionskassan eller en annan pensionsanstalt inom den privata sektorn utfärdar ett arbetspensionsutdrag till

1) den vars pensionskydd vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas eller senast före det år ordnats endast enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn eller parallellt enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn och den offentliga sektorn, och

2) den vars pensionskydd vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas eller senast före det år ordnats endast enligt arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn och han eller hon också har sådana arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn som berättigar till pension under de tre åren före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas.

Pensionskyddscentralen utfärdar ett arbetspensionsutdrag till den som inte har några registrerade arbetsinkomster som enligt arbetspensionslagarna berättigar till pension men som har registrerade förmånsperioder enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten.

81 c §

Arbetspensionsutdrag med målsatt pensionsålder

Den målsatta pensionsåldern för varje åldersklass är den ålder när den förstörande effekt som den uppskovsförhöjning som beräknats utifrån denna åldersklass lägsta ålder för ålderspension har på pensionen är minst lika stor som livslängdskoefficientens förminsande effekt på ålderspensionen.

Det arbetspensionsutdrag där en uppskattning av arbetstagarens målsatta pensionsålder och av beloppet för hans eller hennes ålderspension i den målsatta pensionsåldern anges, skickas senast under det sjätte kalenderåret före arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension eller uppskattade lägsta ålder för ålderspension till arbetstagare som inte får partiell förtida ålderspension. Efter detta meddelas en uppskattning av arbetstagarens målsatta pensionsålder i samband med att något annat arbetspensionsutdrag utfärdas.

87 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av arbetstagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är 23—31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje levnadsår.

Anpassning av pensionskyddet till den allmänna förändringen i livslängden

88 §

Anpassning av pensionskyddet till den allmänna förändringen i livslängden

Den lägsta åldern för ålderspension, den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension och den nedre åldersgränsen för arbetslivspension för arbetstagare som är födda

1965 eller senare anpassas till förändringen i den förväntade livslängden. Åldersgränserna fastställs för det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år.

Ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension och invalidpension anpassas till förändringen i den förväntade livslängden med den livslängdskoefficient som avses i 83 § i lagen om pension för arbetstagare. När pensionen börjar omvandlas pensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år. Om en annan pension än invalidpension börjar före det året, omvandlas pensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket pensionen började. Om arbetstagarens arbetsförmåga börjar före det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år, omvandlas invalidpensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket arbetsförmågan började. När en invalidpension eller arbetslivspension ändras till ålderspension omvandlas pensionen inte på nytt med livslängdskoefficienten. När partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension, omvandlas den del av ålderspensionen som inte har omvandlats med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år.

De åldersgränser som avses i 1 mom. fastställs på det sätt som föreskrivs i 83 § i lagen om pension för arbetstagare. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer genom förordning de åldersgränser som avses i 1 mom. årligen senast två månader före ingången av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 62 år.

89 §

Grund för familjepension

Familjepensionen bestäms på basis av den ålderspension, fulla invalidpension eller arbetslivspension enligt denna lag som förmånslåtaren fick vid sin död. Pension som förmånslåtaren tjänat in under sin tid med pension läggs till den pension efter förmånslåtaren som familjepensionen grundar sig på.

Om förmånslåtaren vid sin död inte fick sådan pension som nämns i 1 mom. eller om han eller hon fick partiell förtida ålderspension, beräknas som grund för familjepensionen den pension som förmånslåtaren skulle ha fått om han eller hon på sin dödsdag hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

I grunden för familjepensionen beaktas inte avdrag enligt 97—99 § från förmånslåtarens pension.

Om förmånslåtaren vid sin död hade uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, men han eller hon vid sin död inte hade fått ålderspension eller fick partiell förtida ålderspension, beräknas som grund för familjepensionen den pension som förmånslåtaren enligt denna lag hade tjänat in fram till sin dödsdag.

Om förmånslåtaren vid sin död fick invalidpension som inte inkluderade en i 87 § avsedd engångsförhöjning, ökas den löpande familjepensionen med en engångsförhöjning från ingången av det kalenderår fram till vilket förmånslåtarens invalidpension och på basis av den beviljad familjepension tillsammans har fortgått fem kalenderår. Om förmånslåtaren vid sin död inte fick pension, läggs engångsförhöjningen till den löpande familjepensionen från ingången av det kalenderår fram till vilket familjepensionen har fortgått fem kalenderår. Procentsatsen för engångsförhöjningen bestäms på det sätt som avses i 87 § 2 mom. enligt den ålder som förmånslåtaren skulle ha uppnått vid tidpunkten för förhöjningen.

93 §

Minskning av efterlevandepension

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. eller om den efterlevande maken får partiell förtida ålderspension och den efterlevande maken inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbets-

pension dock den kalkylerade pension som denna skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtaren avled hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtaren avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade tjänat in fram till utgången av året före det år då förmånslåtaren avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete utomlands eller det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på hans eller hennes anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

96 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension,
- 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas för första gången, och
- 3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 93 § har fastställts för den efterlevande maken.

96 a §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen ska justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas någon annan ny pension som inte är partiell förtida ålderspension och som bestämmelserna i 86 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

97 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

- 1) ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, med undantag för olycksfallspension enligt 68 § i den lagen och den dagpenning som betalas före olycksfallspensionen samt den ersättning för inkomstbortfall från vilken dragits av en arbetspension enligt 202 § 2 mom. i den lagen,
- 2) ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, med undantag för olycksfallspension enligt 58 § i den lagen och den dagpenning som betalas före olycksfallspensionen,

- 3) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada eller pension som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen,
 4) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen,
 5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om olycksfall i militärtjänst,
 6) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada eller pension som beviljats med stöd av patientskadelagen (585/1986).

— — — — —

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller en engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller lagen om olycksfall i militärtjänst eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om olycksfall i militärtjänst, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen samt patientskadelagen, om den har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

— — — — —

100 §

Regressrätt

— — — — —

Pensionskassan har rätt att av den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) få tillbaka invalidpension, familjepension och rehabiliteringsförmån som pensionskassan betalat, om arbetstagarens arbetsoförmåga eller förmånslåtarens död orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt lagen om ansvar i spårtrafik. Pensionskassan har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada eller förmånstagaren är berättigad till enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

101 §

Justering av inkomstgränser, belopp och årsinkomster med en lönekoeficient

De inkomstgränser, belopp och gränobelopp som avses i denna lag justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Vid beräkningen av en pension justeras årsinkomsterna med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar. Vid beräkningen av annan pension som betalas ut efter partiell förtida ålderspension eller av den senare andelen av partiell förtida

ålderspension justeras dessutom den ännu obeviljade pensionsandelen av grunden för den partiella förtida ålderspensionen med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar.

103 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan utan ansökan om rehabilitering och på basis av 36 § i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension eller på basis av 53 j § i samband med handläggningen av ansökan om arbetslivspension ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

104 a §

Utredningar vid ansökan om arbetslivspension

Den som ansöker om arbetslivspension ska till pensionskassan lämna in ett utlåtande av företagshälsovården som innehåller

- 1) en beskrivning av innehållet i den sökandes nuvarande arbete och en bedömning av hur ansträngande och slitsamt arbetet är enligt 53 b § och av kravet på arbetsförmåga,
- 2) ett utlåtande av en företagsläkare om den sökandes hälsotillstånd och arbetsförmåga,
- 3) en bedömning av den sökandes möjligheter som avses i 53 a § 1 mom. 3 punkten att fortsätta i arbetet, och
- 4) en beskrivning av innehållet i den sökandes tidigare arbeten och en bedömning av hur ansträngande och slitsamma dessa arbeten var enligt 53 b §, om en redogörelse för den sökandes arbetshistorik finns tillgänglig.

Den som ansöker om arbetslivspension ska till pensionskassan dessutom lämna in ett utlåtande av arbetsgivaren om innehållet i den sökandes arbete.

Om ett utlåtande av företagshälsovården eller arbetsgivaren inte kan fås eller de inlämnade utlåtandena inte är tillräckliga för att avgöra pensionsärendet, kan pensionskassan godkänna någon annan redogörelse som motsvarar dessa utlåtanden. I så fall ska den sökande till pensionskassan lämna en sådan redogörelse för sitt hälsotillstånd, sin arbetsförmåga, tiden i arbetslivet eller innehållet i arbetet som behövs för att avgöra ansökan.

Den som ansöker om arbetslivspension är, om han eller hon åläggs därtill av pensionskassan, skyldig att för utredning av nedsättningen i arbetsförmågan eller för anskaffning av ett sådant utlåtande som föreskrivs i denna paragraf låta undersöka sig hos en av pensionskassan namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionskassan. Om den sökande utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får pensionsansökan avgöras med stöd av sådan utredning som pensionskassan har tillgång till.

Pensionskassan är skyldig att ersätta den som ansöker om arbetslivspension för skäligena kostnader för den undersökning som avses i 4 mom. och för eventuella resor.

114 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till arbetsgivaren

Om pensionskassan har beviljat en arbetstagare invalidpension eller arbetslivspension retroaktivt och arbetsgivaren för samma tid har betalat arbetstagaren lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

Om en arbetstagare i stället för invalidpension har beviljats ålderspension retroaktivt på det sätt som avses i 52 § 3 mom. från ingången av månaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension uppnåddes och arbetsgivaren för samma tid har betalat honom eller henne lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid med arbetsoförmåga på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

Om pensionskassan har beviljat en arbetstagare invalidpension, arbetslivspension eller ålderspension i de fall som avses i 2 mom. retroaktivt och arbetsgivaren för samma tid har betalat honom eller henne lön för uppsägningstid i stället för lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

— — — — —

Vad som i 2 mom. föreskrivs om betalning av retroaktiv ålderspension till arbetsgivaren som ersättning för den lön för sjukdomstid som betalats för samma tid, tillämpas också om arbetstagaren beviljas ålderspension i stället för arbetslivspension på det sätt som avses i 53 i §.

117 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

— — — — —

Om en arbetstagare har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionskassan på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

123 §

Återkrav av pension som betalats utan grund

— — — — —

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också om pensionskassan i egenskap av avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn eller sista pensionsanstalt utan grund har betalat ut pension enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Om pensionskassan i egenskap av sista pensionsanstalt utan grund har betalat ut pension enligt pensionslagen för den offentliga sektorn, fattas återkravsbeslutet av Keva enligt vad som föreskrivs om återkrav i pensionslagen för den offentliga sektorn. Pensionskassan ger i egenskap av sista pensionsanstalt en beslutssammanställning över de pensioner som ska återkrävas och återkräver beloppet.

126 §

Sökande av ändring i pensionskassans beslutssammanställning i egenskap av sista pensionsanstalt

På en beslutssammanställning som pensionskassan har gett i egenskap av sista pensionsanstalt tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om beslut. Om pensionskassans beslut ingår i den beslutssammanställning som Keva har gett i egenskap av sista pensionsanstalt, söks ändring i beslutssammanställningen och behandlas besvärshandlingen enligt vad som bestäms i pensionslagen för den offentliga sektorn.

78/2016

130 §

Rättelse av beslut i samband med att ändring söks

— — — — —
Om pensionskassan har gett en beslutssammanställning i egenskap av sista pensionsanstalt, ska den innan ärendet behandlas begära ett utlåtande av Keva till den del besvären gäller pensionsskydd som sköts av Keva. Ett utlåtande begärs dock inte om besvären enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.
— — — — —

131 §

Överföring av besvär till besvärinstans

— — — — —
Om pensionskassan har gett en beslutssammanställning i egenskap av sista pensionsanstalt och begärt ett i 130 § 2 mom. avsett utlåtande av Keva, och den inte rättar sitt beslut i enlighet med ändringssökandens yrkande, ska pensionskassan inom 60 dagar från besvärstidens utgång till den besvärinstans som avses i 1 mom. i denna paragraf lämna in besvärsskriften samt de utlåtanden som getts med anledning av den.
— — — — —

154 §

Pensionskassans ansvar för ålderspensionen

Pensionskassan svarar för

- 1) den del av en arbetstagares och pensionstagares ålderspension som grundar sig på arbetstagarens arbete före utgången av månaden före den månad då den första ålderspensionen börjar och som motsvarar en pensionstillväxt på 0,4 procent per år med 65 år som pensionsålder eller, om ålderspensionsdelen grundar sig på arbetstagarens arbete efter det att han eller hon fyller 65 år, arbetstagarens ålder det år som arbetet utförts, och beräknad enligt de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna beräkningsgrunderna; i pensionskassans ansvar ingår dock inte höjningar till följd av i 101 § avsedd justering av årsinkomsterna med lönekoeficienten eller i 102 § avsedd indexjustering av löpande pensioner och inte heller ändringar på grund av livslängdskoeficienten,
- 2) det belopp som i enlighet med 155 § och de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna beräkningsgrunderna har överförts till den del som pensionskassan svarar för, och
- 3) det belopp som separat för utökande av den fonderade delen har överförts till den ålderspensionsdel som pensionskassan svarar för.

159 §

Pensionskassans ansvar för förmåner som skall bekostas gemensamt

Pensionskassan och de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

- 1) andra ålders- och invalidpensioner än de som avses i 154 och 156 §, med undantag för de belopp som betalas enligt 174 och 175 § i lagen om pension för arbetstagare,
- 2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 154—157 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen har beviljats,
- 3) familjepension,
- 4) partiell förtida ålderspension,

5) rehabiliteringstillägg; till tillägget räknas då också förhöjningens belopp till den del det hänför sig till den i 153 § 1 mom. avsedda del med vilken en pension enligt denna lag överstiger motsvarande pension enligt lagen om pension för arbetstagare,

6) kostnader på grund av ändringar i de beräkningsgrunder för ansvarsskulden och pensionsansvaret som social- och hälsovårdsministeriet meddelat,

7) kostnader som föranleds av överföringar som avses i 154 § 2 och 3 punkten,

8) i 179 § 1 mom. 1—8 och 10 punkten i lagen om pension för arbetstagare avsedda andelar i kostnaderna för pensionskyddet enligt den lagen, och

9) arbetslivspension.

Pensionskassans andel av de kostnader för ålderspensioner som avses i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten, med undantag för kostnaderna för ålderspensioner som betalats som engångsbelopp i samband med invalidpension, bestäms i förhållande till de medel som är avsedda för utgifter som bekostas gemensamt. Pensionskassans andel av de kostnader för invalidpensioner som avses i 1 mom. 1 punkten, de kostnader för andra pensioner än ålderspensioner som avses i 1 mom. 2 punkten, de ovannämnda kostnader för ålderspensioner som betalats som engångsbelopp i samband med invalidpension och som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten samt de kostnader som avses i 1 mom. 3—5 och 9 punkten bestäms i förhållande till de i pensionskassan försäkrade arbetsinkomsterna. Pensionskassans andel av de kostnader som avses i 1 mom. 6 och 7 punkten bestäms så som föreskrivs närmare i de beräkningsgrunder som avses i 4 mom. Pensionskassans andel av de kostnader som avses i 1 mom. 8 punkten bestäms på samma sätt som pensionskassans andel av motsvarande kostnader enligt 1 mom. som ska bekostas gemensamt.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

Helsingfors den 29 januari 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä